

Inimkohustuste ülddeklaratsioon

Esitatud InterAction Council poolt 1997. a

Preambul

Pidades silmas, et inimpere kõigi liikmete sünnipärase väärikuse ning võrdsete ja võõrandamatute õiguste tunnustamine on vabaduse, õigluse ja rahu aluseks maailmas ning sellega kaasnevad kohustused või vastutused,

pidades silmas, et õiguste eksklusiivne rõhutamine võib põhjustada konflikte, jagunemist ja lõputuid vaidlusi ning inimeste kohustuste eiramine võib põhjustada seadusetust ja kaost,

pidades silmas, et õigusriik ja inimõiguste edendamine sõltuvad meeste ja naiste valmisolekust toimida õiglaselt,

pidades silmas, et globaalsed probleemid vajavad globaalseid lahendusi, mida on võimalik saavutada ainult läbi kõigi kultuuride ja ühiskondade poolt austatud ideede, väärtuste ja normide,

pidades silmas, et inimesed vastutavad oma parimate teadmiste ja võimete ulatuses parema sotsiaalse korra edendamise eest nii kodus kui globaalsel tasemel ning seda eesmärki ei saa saavutada ainult seaduste, eeskirjade ja lepetega,

pidades silmas, et inimeste püüdlusi edusammude ja täiustuste poole saab realiseerida ainult juhul, kui kokku lepitud väärtused ja standardid kehtivad alati kõigile inimestele ja institutsioonidele,

kuulutab

peaassamblee

nüüd seega välja käesoleva inimkohustuste ülddeklaratsiooni kui ühise standardi kõigile rahvastele ja riikidele, et iga inimene ja iga ühiskondlik organ, pidades seda deklaratsiooni alati silmas, aitab kaasa kogukondade arengule ja kõigi nende liikmete valgustamisele. Meie, maailma rahvad, uuendame ja tugevdame käesolevaga juba inimõiguste ülddeklaratsioonis kuulutatud pühendumusi – nimelt kõigi inimeste väärikuse, nende võõrandamatu vabaduse ja võrdsuse ning nende omavahelise solidaarsuse täielikku tunnustamist. Kogu maailmas tuleb õpetada ja edendada nende kohustuste tundmist ja aktsepteerimist.

Inimkonna peamised põhimõtted

Artikkel 1

Kõigil inimestel sõltumata soost, etnilisest päritolust, ühiskondlikust seisust, poliitilistest vaadetest, keelest, vanusest, rahvusest või religioonist on kohustus kohelda kõiki inimesi humaansel viisil.

Artikkel 2

Ükski isik ei tohi toetada mingit ebainimlikku käitumise viisi, kuid kõigil inimestel on kohustus püüelda kõigi teiste väärikuse ja enesehinnangu tagamise poole.

Artikkel 3

Ükski isik, ükski grupp või organisatsioon, ükski riik, ükski sõjavägi ega politsei ei seisa kõrgemal heast ja halvast, eetilised standardid kehtivad meile kõigile. Kõigil on kohustus edendada kõiges head ja vältida halba.

Artikkel 4

Kõik inimesed, kellel on mõistus ja südametunnistus, peavad solidaarsuse vaimus võtma enesele üksteise ja kõigi, perekondade ja kogukondade, rasside, rahvuste ja usundite ees vastutuse: Ära tee teistele seda, mida sa ei taha, et sulle tehtaks.

Vägivallatus ja elu austamine

Artikkel 5

Igal inimesel on kohustus austada elu. Kellelgi ei ole õigust teist inimest vigastada, piinata või tappa. See ei välista üksikisikute või kogukondade õigust õigustatud enesekaitsele.

Artikkel 6

Vaidlused riikide, gruppide või üksikisikute vahel tuleb lahendada ilma vägivallata. Ükski valitsus ei tohi sallida genotsiidi või terrorismi või nendes osaleda ega tohi need sõjameetmetena väärkohelda naisi, lapsi või teisi tsiviilisikuid. Kõigil kodanikel ja riigiametnikel on kohustus toimida rahulikult ja vägivallatult viisil.

Artikkel 7

Iga inimene on piiritult väärtuslik ja teda tuleb tingimusteta kaitsta. Samuti vajavad kaitset loomad ja looduskeskkond. Kõigil inimestel on kohustus kaitsta õhku, vett ja maa pinnast praeguste elanike ja tuleaste põlvkondade nimel.

Õigus ja solidaarsus

Artikkel 8

Igal inimesel on kohustus käituda rikkumatult, ausalt ja õiglaselt. Ükski isik või grupp ei tohi röövida teise isiku või grupi omandit või teda sellest meelevaldselt ilma jätta.

Artikkel 9

Kõigil inimestel on vajalike tööriistade olemasolul kohustus püüelda tõsiselt vaesuse, nälja, teadmatuse ja ebavõrdsuse võitmise poole. Nad peavad edendama jätkusuutlikku arengut kogu maailmas, et tagada kõigile inimestele väärikus, vabadus, turvalisus ja õigus.

Artikkel 10

Kõigil inimestel on kohustus arendada usinate püüdluste teel oma andeid, neil peab olema võrdne juurdepääs haridusele ja mõttekale tööle. Kõik inimesed peavad toetama puudust kannatavaid, ebasoodsas olukorras olevaid ja puuetega inimesi ning diskrimineerimise ohvreid.

Artikkel 11

Kogu vara ja rikkust tuleb kasutada vastutustundlikult ja õiglaselt ning inimkonna arenguks. Majanduslikku ja poliitilist jõudu ei tohi kasutada domineerimismeetmena vaid majandusliku õigluse ja ühiskondliku korra huvides.

Ausus ja sallivus

Artikkel 12

Igal inimesel on kohustus rääkida ja tegutseda ausalt. Keegi, sõltumata seisusest või võimust, ei tohi valetada. Austada tuleb õigust privaatsusele ning isiklikule ja tööalasele konfidentsiaalsusele. Kellelgi ei ole kohustust rääkida kõigile alati kogu tõe.

Artikkel 13

Ükski poliitik, riigiametnik, ärijuht, teadlane, kirjanik ega kunstnik pole vabastatud üldiste eetikastandardite järgimisest, samuti pole seda arstid, advokaadid ega teised klientide ees erikohustusi omavad professionaalid. Töölased ja muud eetikakoodeksid peavad peegeldama üldstandardite, nagu ausus ja õiglus, prioriteeti.

Artikkel 14

Meedia õiglase ühiskonna jaoks olulise tähtsusega vabadust teavitada avalikkust ning kritiseerida ühiskonna institutsioone ja valitsuse tegevusi tuleb kasutada vastutustundlikult ja diskreetselt. Meediavabadusega kaasneb eriline täpse ja ausa teadustamise kohustus. Alati tuleb vältida sensatsioonilist teadustamist, mis alandab isikut või inimväärikust.

Artikkel 15

Kuigi usuvabadus peab olema tagatud, on usundite esindajatel eriline kohustus vältida eelarvamuste väljendamist ja diskrimineerivat käitumist erinevate uskumustega isikute suhtes. Nad ei tohi õhutada ega tunnistada seaduslikuks vihkamist, fanaatilist ja ususõdasid, vaid peavad edendama sallivust ja vastastikust austust kõigi inimeste vahel.

Vastastikune austus ja koostöö

Artikkel 16

Kõigil meestel ja naistel on kohustus partnersuhtes teineteist austada ja mõista. Keegi ei tohi teist isikut seksuaalselt ära kasutada ega endast sõltuma panna. Pigem peavad seksuaalpartnerid nõustuma kohustusega hoolitseda teineteise heaolu eest.

Artikkel 17

Kõigis selle kultuurilistes ja usulistes variatsioonides vajab abielu armastust, truudust ja andestust ning peab püüdlema turvalisuse ja vastastikuse toe tagamise poole.

Artikkel 18

Perekonna mõistlik planeerimine on iga paari kohustus. Vanemate ja laste vaheline suhe peab peegeldama vastastikust armastust, austust, hindamist ja muretsemist. Vanemad ega teised täiskasvanud ei tohi lapsi ära kasutada, kuritarvitada ega väärkohelda.

Lõpetuseks

Artikkel 19

Midagi selles deklaratsioonis sisalduvat ei tohi tõlgendada mõnele riigile, grupile või üksikisikule õiguse andmisena tegeleda tegevustega või teostada toiminguid, mille eesmärgiks on käesolevas deklaratsioonis ja 1948. a inimõiguste ülddeklaratsioonis toodud kohustuste, õiguste ja vabaduste hävitamine.